

RP 182/2016 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om avbytarservice för lantbruksföretagare

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås det att klientavgifterna enligt lagen om avbytarservice för lantbruksföretagare ändras. Det föreslås att man för avbytarservice som används 2017 ska sänka avgifterna för vikariehjälp, avgiften för understödd avgiftsbelagd avbytarservice och timavgiften för beredskap.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2017 och avses bli behandlad i samband med den.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2017 och ska gälla till och med den 31 december 2017.

RP 182/2016 rd

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
MOTIVERING	3
1 Nuläge.....	3
2 Föreslagna ändringar.....	4
3 Propositionens konsekvenser	4
3.1 Ekonomiska konsekvenser	4
3.2 Konsekvenser för serviceanvändarna.....	5
4 Beredningen av propositionen	5
5 Ikraftträdande.....	6
LAGFÖRSLAG	7
Lag om temporär ändring av lagen om avbytar-service för lantbruksföretagare.....	7
BILAGA	9
PARALLELLTEXT	9
Lag om temporär ändring av lagen om avbytar-service för lantbruksföretagare.....	9

MOTIVERING

1 Nuläge

Enligt lagen om avbytarservice för lantbruksföretagare (1231/1996) har en lantbruksföretagare som bedriver husdjursproduktion som huvudsyssla rätt till 26 dagar semester per år. En förutsättning för att få avbytarservice är att lantbruksföretagaren i regel omfattas av den så kallade obligatoriska LFöPL-försäkringen enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006), att det är fråga om ett litet eller medelstort företag och att husdjursproduktionen omfattar minst sex sådana husdjursenheter som fastställts genom förordning. Vid tidpunkten för avbyttjänsten kan lantbruksföretagaren inte få vissa pensioner som utgör hinder, och det får inte vara ett företag som har svårigheter eller ett företag som har ett obetalt återbetalningskrav utfärdat av kommissionen.

En lantbruksföretagare som bedriver husdjursproduktion har rätt till vikariehjälp då han eller hon av en tillfällig orsak som föreskrivs i lagen inte har möjlighet att sköta de nödvändiga göromål som hör till skötseln av företaget. I lagen fastställs maximitiden för vikariehjälp i fråga om respektive grund.

Den 1 januari 2016 togs en bestämmelse om övervakning av automatik som hör till lantbruksföretags husdjursproduktion in i lagen om avbytarservice. I samband med detta blev också de eventuella övervakningsbesök som görs under semestern avgiftsbelagda.

Med undantag av det övervakningsbesök som eventuellt hänför sig till semestern är semestern avgiftsfri, och hos den som får vikariehjälp tas det ut en timavgift för vikariehjälp. Avgiften för vikariehjälp innefattar en grunddel på 3 euro samt en inkomstrelaterad del som bestäms enligt FöPL-arbetsinkomsten för den som får vikariehjälp. När timavgiften bestäms divideras arbetsinkomsten med 5400. Storleken på avgiften för vikariehjälp påverkas i vissa fall av den grund på vilken vikariehjälp har fått. Om vikariehjälp ges med grund i moderskapspenningen, tas avgiften enligt huvudregeln ut sänkt med 50 procent. Om den som får vikariehjälp har löne- eller företagarkomst på grund av arbete utanför gården, tas avgiften ut förhöjd med 50 procent. Samma gäller om grunden för vikariehjälp är vård av ett barn som inte fyllt 3 år. För vikariehjälp på grund av organisering av företagsverksamheten tas en fast avgift ut per timme, dvs. 13,50 euro per timme enligt nivån 2016.

Understödd avgiftsbelagd avbyttjänst kan ges till lantbruksföretagare som har rätt till semester. Tjänstens maximala omfattning är 120 timmar per kalenderår. År 2016 är avgiften 13,75 euro per timme.

Hos lantbruksföretagare tas det ut 33 euro per övervakningsbesök som den lokala enheten ordnat på gården. Hos lantbruksföretagare tas det ut 5 euro per timme för beredskap som den lokala enheten ordnat. Om beredskapen föranleder besök i lantbruksföretaget, tas det för besöken ut 33 euro per besök. Om det av djurskyddsskäl är nödvändigt att avbyttaren arbetar längre än en timme i lantbruksföretaget, tas det för den tid som överskrider en timme ut en timavgift på 33 euro hos lantbruksföretagaren.

År 2015 fanns det sammanlagt cirka 19 800 lantbruksföretagare som var berättigade till semester och antalet avbytt semesterdagar var cirka 506 700. Vikariehjälp utnyttjades av cirka 7 800 lantbruksföretagare och antalet vikariehjälpdagar var cirka 330 600. Avbytarservice användes mest på grund av arbetsoförmåga. På denna grund användes avbytarservice av cirka

RP 182/2016 rd

5 900 lantbruksföretagare. Antalet lantbruksföretagare som utnyttjade understödd avgiftsbelagd avbytarhjälp var cirka 10 300 och antalet avbytarjämsdaggar cirka 95 300.

Vid budgetförhandlingarna hösten 2016 beslutade regeringen om ett krispaket på 50 miljoner euro för jordbruket. I syfte att underlätta den arbetsbörda som lantbruksföretagare har på grund av deras ekonomiska svårigheter anvisade regeringen en satsning på 10 miljoner euro för att sänka kundavgifterna för avbytarjäms. Genom att sänka avgifterna vill man stödja lantbruksföretagare så att de orkar arbeta i det utmanande ekonomiska läget. Dessutom anvisade man 1 miljon euro till LPA för att stödja lantbruksföretagares arbetsförutsättningar.

2 Föreslagna ändringar

I propositionen föreslås det att det till 27 § i lagen om avbytarjäms fogas ett nytt 2 mom. enligt vilket den timavgift som fastställs i paragrafens 1 mom. ska sänkas med 31 procent för vikariehjäms som används 2017. I och med detta kommer sänkningen av avgiften för vikariehjäms att leda till en sänkning av serviceavgiften vid samtliga grunder för vikariehjäms, utom när det gäller den avgift för vikariehjäms som tas ut vid organisering av företagsverksamheten.

I propositionen föreslås det att det till 27 b § i lagen om avbytarjäms fogas ett nytt 2 mom. enligt vilket den serviceavgift som ska tas ut för vikariehjäms som används 2017 på grund av organisering av företagsverksamheten ska vara 12 euro per timme på 2017 års nivå i stället för det nuvarande timpriset på 13,50 euro.

I propositionen föreslås att det till 28 § i lagen om avbytarjäms fogas ett nytt 3 mom. Enligt detta moment ska det hos lantbruksföretagare i stället för den gällande avgiften tas ut 12 euro på 2017 års nivå för understödd avgiftsbelagd avbytarhjäms enligt 16 b § 1 mom. och 24 § 2 mom. i lagen om avbytarjäms som används 2017.

I propositionen föreslås att det till 28 a § i lagen om avbytarjäms fogas ett nytt 4 mom. Enligt detta moment ska det hos lantbruksföretagare tas ut en avgift på 1,50 per timme på 2017 års nivå för sådan beredskap som den lokala enheten ordnar 2017. För besök på gården och för övervakningsbesök ska det fortfarande tas ut 33 euro per besök (på 2016 års nivå), och om avbytare på grund av djurskyddsskäl är tvungen att arbeta längre än en timme i lantbruksföretaget ska det hos lantbruksföretagaren tas ut 33 euro per timme för den tid som överskrider en timme (på 2016 års nivå).

Avgiftssänkningarna ska tillämpas på avbytarjäms som används 2017 och på de avgifter som ska tas ut för 2017.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

Om avgiften för vikariehjäms sänks med 31 procent och den fasta timavgift som beviljats för organisering av företagsverksamheten sänks till 12 euro per timme, kommer det att medföra tilläggskostnader för uppskattningsvis 5,5 miljoner euro sammanlagt. Kostnaderna antas uppkomma på basis av antagandet att användningen av vikariehjäms minskar med 10 procent jämfört med 2015 års nivå om inte de ändringar som nu föreslås görs. Beloppet av kundavgifterna minskar med uppskattningsvis 4 miljoner euro med anledning av avgiftssänkningarna. Dessu-

RP 182/2016 rd

tom bedöms sänkningen av samtliga avgifter för vikariehjälp öka användningen av vikariehjälp med cirka 45 000 timmar, varvid kostnaderna för vikariehjälp ökar med uppskattningsvis 1,5 miljoner euro.

Då timavgiften för den understödda avgiftsbelagda avbytarservicen sänks från nuvarande 13,75 euro till 12 euro, kommer det att medföra tilläggskostnader för uppskattningsvis 2 miljoner euro. Tilläggskostnaderna uppkommer av att användningen av den understödda avgiftsbelagda avbytarservicen uppskattas öka med cirka 57 600 timmar. Detta bedöms medföra tilläggskostnader för 1,2 miljoner euro. Dessutom minskar intäkterna av de kundavgifter som tas ut för den understödda avgiftsbelagda avbytarservicen med 0,8 miljoner euro på grund av avgiftssänkningen.

Då timavgiften för beredskap sänks från nuvarande 5 euro till 1,50 euro, antas användningen av beredskap öka avsevärt och medföra tilläggskostnader för uppskattningsvis 2,5 miljoner euro. Kostnaderna föranleds av den ökade användningen av tjänsten och av den minskade inkomsten av kundavgifter.

3.2 Konsekvenser för serviceanvändarna

Kundavgifterna för avbytarservice har varit föremål för höjningar sedan ingången av 2016. Gårdarnas svaga lönsamhet har ökat företagarnas mentala börda ytterligare. Propositionen stöder företagare i betalningssvårigheter och lantbruksföretagares arbetsmotivation samt främjar möjligheterna att kombinera familj och arbete. Med de sänkta avgifterna syftar man till att de lantbruksföretagare som är berättigade till avbytarservice ska få mera mångsidig och omfattande hjälp.

Rätt till vikariehjälp har företagaren då han eller hon av en tillfällig orsak som föreskrivs i lagen inte har möjlighet att sköta de nödvändiga göromål som hör till skötseln av företaget. Av vikariehjälpen används cirka 95 procent vid arbetsoförmåga och för familjeledigheter. De betalningssvårigheter som lantbruksföretagare har på grund av det svåra ekonomiska läget leder till att allt fler företagare arbetar när de är sjuka och att familjeledigheter inte används. Genom att sänka avgiften för vikariehjälp strävar man efter att stödja företagares möjligheter att vara borta från arbetet även när de är sjuka eller behöver familjeledigt.

I och med sänkningen av serviceavgiften ges största delen av de lantbruksföretagare som är berättigade till semester en möjlighet att använda den understödda avgiftsbelagda avbytarservicen. Genom att sänka avgiften för beredskap stöder man särskilt sådana gårdar som nyligen gjort investeringar och ökat automatiseringen och som har betalningssvårigheter på grund av sin stora investering och det sänkta mjölkpriset.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med sakkunniga från Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt.

Saken behandlades i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning den 27 september 2016.

5 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2017 och avses gälla till och med den 31 december 2017.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om temporär ändring av lagen om avbytarservice för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 27 § i lagen om avbytarservice för lantbruksföretagare (1231/1996), sådan paragrafen lyder i lag 1663/2015, temporärt ett nytt 2 mom., till 27 b §, sådan den lyder i lag 1663/2015, temporärt ett nytt 2 mom., till 28 §, sådan den lyder i lag 1663/2015, temporärt ett nytt 3 mom. och till 28 a §, sådan den lyder i lag 1663/2015, temporärt ett nytt 4 mom. som följer:

27 §

Avgifter för vikariehjälp

Den timavgift som i enlighet med 1 mom. bestämts enligt arbetsinkomsten ska sänkas med 31 procent vid vikariehjälp som används 2017.

27 b §

Avgift för vikariehjälp som lämnas på grund av organisering av företagsverksamheten

Trots det som föreskrivs i 1 mom. tas det för vikariehjälp som lämnas med stöd av 7 i § och som används 2017 ut en avgift på 12 euro per timme hos den som får vikariehjälp. Trots det som föreskrivs i 47 b § 2 mom. motsvarar det belopp som anges i detta moment lönekoeficientens nivå 2017.

28 §

Avgift för avgiftsbelagd avbytarhjälp

Trots det som föreskrivs i 1 mom. ska det för avbytarhjälp enligt 16 b § 1 mom. och 24 § 2 mom. som används 2017 tas ut en avgift på 12 euro per timme hos lantbruksföretagaren. Trots det som föreskrivs i 47 b § 2 mom. motsvarar det belopp som anges i detta moment lönekoeficientens nivå 2017.

28 a §

Avgifter för övervakningsbesök och beredskap

Trots det som föreskrivs i första meningen i 2 mom. ska det för beredskap som den lokala enheten ordnar 2017 tas ut en avgift på 1,50 euro per timme hos lantbruksföretagaren. Trots

RP 182/2016 rd

det som föreskrivs i 47 b § 2 mom. motsvarar det belopp som anges i detta moment lönekoef-
ficientens nivå 2017.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 _____ och gäller till och med den 31 december 2017.

Helsingfors den 6 oktober 2016

Statsminister

Juha Sipilä

Familje- och omsorgsminister Juha Rehula

Lag

om temporär ändring av lagen om avbytar-service för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
fögas till 27 § i lagen om avbytar-service för lantbruksföretagare (1231/1996), sådan paragrafen lyder i lag 1663/2015, temporärt ett nytt 2 mom., till 27 b §, sådan den lyder i lag 1663/2015, temporärt ett nytt 2 mom., till 28 §, sådan den lyder i lag 1663/2015, temporärt ett nytt 3 mom. och till 28 a §, sådan den lyder i lag 1663/2015, temporärt ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

27 §

Avgifter för vikariehjälp

Föreslagen lydelse

27 §

Avgifter för vikariehjälp

Den timavgift som i enlighet med 1 mom. bestämts enligt arbetsinkomsten ska sänkas med 31 procent vid vikariehjälp som används 2017.

27 b §

Avgift för vikariehjälp som lämnas på grund av organisering av företagsverksamheten

27 b §

Avgift för vikariehjälp som lämnas på grund av organisering av företagsverksamheten

Trots det som föreskrivs i 1 mom. tas det för vikariehjälp som lämnas med stöd av 7 i § och som används 2017 ut en avgift på 12 euro per timme hos den som får vikariehjälpen. Trots det som föreskrivs i 47 b § 2 mom. motsvarar det belopp som anges i detta moment lönekoeficientens nivå 2017.

28 §

Avgift för avgiftsbelagd avbytarhjälp

28 §

Avgift för avgiftsbelagd avbytarhjälp

Trots det som föreskrivs i 1 mom. ska det för avbytarhjälp enligt 16 b § 1 mom. och

RP 182/2016 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

28 a §

Avgifter för övervakningsbesök och beredskap

28 a §

Avgifter för övervakningsbesök och beredskap

Trots det som föreskrivs i första meningen i 2 mom. ska det för beredskap som den lokala enheten ordnar 2017 tas ut en avgift på 1,50 euro per timme hos lantbruksföretagaren. Trots det som föreskrivs i 47 b § 2 mom. motsvarar det belopp som anges i detta moment lönekoeficientens nivå 2017.

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 december 2017.